

демократичному стилі взаємодії, спрямованні на самостійний пошук істини і сприяють формуванню критичного мислення, творчості.

Література

1. Державний стандарт початкової загальної освіти (МОН України). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua.
2. Єрмаков І. Феномен компетентнісно спрямованої освіти / І. Єрмаков // Школа : інформ.-метод. журн. – 2006. – № 12. – С. 5-7.
3. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні (МОН України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua.
4. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти / О. Я. Савченко. – Київ, 2009. – С. 177-178.
5. Сігова А. Г. Формування громадянської компетентності учнів початкових класів [Електронний ресурс] // Наукові записки. – 2017. – Режим доступу: nz.npu.edu.ua

УДК 378.046

Янкович О. І.

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки і
методики початкової та дошкільної освіти
ТНПУ ім. В. Гнатюка
yankov@tnpu.edu.ua

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛІВ

У СІНГАПУРІ

Одним із ключових компонентів формули Нової української школи є вмотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно [4, с. 7]. Оскільки нові освітні стандарти будуються з урахуванням зарубіжного досвіду щодо забезпечення якості освітнього процесу, підготовки випускника, який би володів ключовими компетентностями для життя, займав активну громадянську позицію, для вдосконалення професійної майстерності вчителя необхідно також орієнтуватися на здобутки інших країн. Однією з них є Сінгапур. В Україні активно популяризується фінська школа, а також професійна діяльність і підвищення кваліфікації фінського вчителя. Значно менш вивченим є шкільництво в Сінгапурі. Водночас, згідно з результатами міжнародних досліджень ТІМСС, ПІЗА, ПІРЛЗ, освітня система цієї країни є досконалішою за фінську та займає провідне місце у світі за якістю навчання, конкурентоспроможністю своїх випускників та загальною статистикою щодо розвитку обдарованості в дітей.

Проблеми державного будівництва як чинника розвитку шкільництва, організація освітнього процесу в школах Сінгапуру висвітлюються в працях зарубіжних істориків та педагогів, зокрема Т. Алішева [1], Є. Астаф'євої [2], Д. Белла (D. A. Bell), А. Гільмутдінова [1], Є. Державицької, А. М. Коли (A. M. Kola) [6], О. Сергієнко [5] тощо. Серед нечисленних українських учених, які досліджують феномен Сінгапуру, – С. Маулік [3]. Актуальність теми та

наявність лише поодиноких досліджень про освіту й удосконалення професійної майстерності вчителів у Сінгапурі спонукають до глибшого вивчення цієї проблеми.

Мета статті: здійснити аналіз системи підвищення кваліфікації вчителів у Сінгапурі та виявити ідеї, що можуть бути втілені в освітньому просторі України в процесі вдосконалення професійної майстерності педагогів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сінгапур – це місто-держава, у якому за останні півсторіччя досягнуто значних успіхів у розвитку освіти, економіки. Він є світовим лідером у кількох галузях, вважається одним із чотирьох Азійських тигрів. Провідним чинником зміцнення державності, економічного розвитку є освіта дітей, молоді. Якість освітнього процесу залежить від особистості вчителя, сформованості його професійних компетентностей, тому особлива увага в суспільстві відводиться формуванню його готовності до професійної діяльності.

У Сінгапурі підготовка вчителя є складним, тривалим процесом, проте вчителями стають найкращі представники суспільства Сінгапуру. Цьому сприяє престиж педагогічної професії та висока зарплата (її рівень такий, як і в середньому в промисловості). У Сінгапурі існує переконання, якщо держава зацікавлена у висококваліфікованих учителях, вона має забезпечити високу винагороду за їх працю.

Закладом-монополістом, який здійснює підготовку вчительських кадрів, є Національний інститут освіти (працює на базі Наньянзького технологічного університету). У ньому створено науково-дослідницький центр, де проводиться робота зі студіювання найкращих педагогічних систем світу та поширення ідей позитивного досвіду, вивчаються актуальні проблеми педагогічної теорії та практики, здійснюється експертна оцінка програм, створюються стратегії реформування освіти [1, с. 241].

Перед вступом до Національного інституту освіти кандидат повинен як мінімум 5 тижнів пропрацювати в школі на посадах помічника вчителя або звичайного адміністратора, отримуючи мінімальну матеріальну винагороду. Загалом претенденти на здобуття професії вчителя проходять 4 етапи відбору (останній відбувається в Національному інституті освіти). Три роки триває навчання на бакалавраті та один рік – здобуття спеціалізації. Кандидати, що не відповідають стандартам, виключаються з освітньої програми.

Національний інститут освіти – це не тільки заклад, у якому здобуває фах учитель; тут також декілька разів протягом професійної кар'єри відбувається підвищення кваліфікації на спеціально організованих курсах. Міністерство освіти розглядає підвищення кваліфікації як своє найважливіше завдання, створюючи розгалужену систему додаткової освіти. Учителі можуть брати участь у наставництві, розробці стандартів, програм, проведенні тренінгів тощо, а керівні кадри залучаються до різноманітних курсів із розвитку лідерства.

Для визначення завдань додаткової освіти педагоги керуються результатами діагностики ефективності своєї роботи, здійсненої на основі спеціальної методики, яка дає змогу оцінити результативність праці вчителів

будь-яких предметів і ступенів освіти. Вимірюється рівень сформованості компетентностей учителя, якими у Сінгапурі є передусім спосіб мислення, почуттів, дій, стиль спілкування. Метою діагностики є передусім підтримка вчителя. Він може об'єктивно оцінити свою роботу, контролювати правильність вибору кар'єрної траєкторії, визначити потребу в професійному розвитку [5].

Сінгапурські педагоги зацікавлені в додатковій освіті, адже від неї залежить розмір зарплати. Держава оплачує кожному вчителю 100 годин підвищення кваліфікації в рік. Більше того, чим інтенсивніше педагог здобуває додаткову освіту, тим вища його заробітна плата. Учителі, які працюють у класі з учнями, можуть отримувати менше, ніж фахівці, що знаходяться на стажуванні [1, с. 242]. Учителі для підвищення кваліфікації обирають різноманітні програми, часто виїжджаючи за кордон.

Необхідно зазначити, що в Сінгапурі не лише вчителі зацікавлені в ефективній праці, а й учні – у сумлінному навчанні. З перших днів перебування в школі діти багато часу приділяють навчальній діяльності, старанно вчать, докладаючи значних зусиль, щоб згодом успішно скласти екзамени й вибрати найпрестижніші школи, а пізніше – університети та місце роботи [6, с. 272]

Висновки. Підготовка вчительських кадрів і вдосконалення їх професійної майстерності як складник освітньої системи в Сінгапурі є одним із провідних чинників економічного та соціального розвитку. Найважливішими ідеями, що вартують упровадження в освітній простір України, є: розгалужена система підвищення кваліфікації, що здійснюється в різноманітних напрямках; можливість стажування в зарубіжних країнах за наявності відповідного фінансування, матеріальне стимулювання розвитку професійної майстерності, створення центрів науково-дослідницьких досліджень із залученням учителів до розробки стратегій реформування освіти.

Література

1. Алишев Т. Б., Гильмутдинов А. Х. Опыт создания образовательной системы мирового уровня. *Вопросы образования*. 2010. №4. С. 227–246.
2. Астафьева Е. М. Сингапур: система образования в контексте нациестроительства. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/singapur-sistema-obrazovaniya-v-kontekste-natsiestroitelstva> (дата звернення: 14.02.2019).
3. Маулік С. С. Соціальний феномен Сінгапуру як результат інноваційної політики Лі Куан Ю. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: збірник наукових праць*. 2014. № 3/4 (23/24). С. 67–73.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / заг. ред. М. Грищенко. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 14.02.2019).
5. Сергиенко А. Ю. Управление педагогическим образованием в Сингапуре. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/upravlenie-pedagogicheskim-obrazovaniem-v-singapore> (дата звернення: 14.02.2019).

6. Kola Anna M. Edukacja w/dla wielokulturowości. Casus Singapururu [Education in/for Multiculturalism. The Case of Singapore]. *Studia Edukacyjne*. 2016. № 38.S. 265–278.

7. Ministry of Education [SG]. Singapore. URL: <https://www.moe.gov.sg> (дата звернення: 14.02.2019).

УДК 376-056. 26

Ярмолицька С.О.

методист навчально-методичного
центру психологічної служби і соціальної роботи
ТОКІППО
lukovskaso@ukr.net

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГА ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

Сьогодні в Україні розпочато системну роботу щодо доступу до освіти дітей з особливими освітніми потребами (ООП), задоволення їх освітніх потреб в загальноосвітніх закладах, незалежно від нозологічного спрямування. Цьому посприяли ратифікація у 2009 р. Конвенції про права інвалідів та реформи в освіті, зокрема впровадження НУШ, принципи якої передбачають надання освітніх послуг кожній дитині, спираючись на її природні нахили, створення умов для розвитку та самореалізації дитини в навчанні та житті в цілому [4, С. 21-22]. Тому «у зв'язку із таким інтенсивним створенням оптимальних умов дітям з порушеннями психофізичного розвитку в Україні виникла нагальна потреба більш якісної підготовки фахівців до роботи з дітьми з ООП» [5].

Удосконалення професійної підготовки педагогів щодо роботи з дітьми з ООП є предметом дослідження багатьох вчених, зокрема: В. Бородіної, О. Волошина, А. Колупаєвої, З. Ленів, В. Оржеховської, М. Савчин, О. Таранченко, О. Федоренко, Л. Шипіциної та інших.

Так, З. Ленів розробила структурно-функціональну модель підготовки педагогів, які здатні працювати в умовах інклюзивної освіти, визначила основні її компоненти та їх спрямування [7, с. 17].

О. Волошина, Н. Джой зазначають, що важливу роль у підготовці вчителя до роботи з дитиною з ООП відіграє безпосередня його готовність працювати з такою дитиною. Вони розглядають готовність «... як сукупність знань і уявлень про особливості дітей з обмеженими можливостями здоров'я, володіння способами й прийомами роботи з цими учнями в умовах інклюзивної освіти, а також сформованість певних особистісних якостей, що забезпечують стійку мотивацію до цієї діяльності» [3, с. 180]. О. Волошина, О. Таранченко, О. Федоренко виділяють уміння, якими повинен володіти вчитель в інклюзивному класі [2, с. 32; 9, 10]. Серед них: уміння орієнтуватись на соціальний досвід дитини, на її пізнавальні та індивідуальні можливості, вміння